

Bruxelles, 24. travnja 2026.
(OR. en)

8263/26

EDUC 113
JEUN 62
EMPL 98
SOC 216
COMPET 481

NAPOMENA

Od:	Predsjedništvo
Za:	Odbor stalnih predstavnika / Vijeće
Predmet:	Osnovne vještine i europski prostor obrazovanja: jačanje veza za budućnost – <i>razmjena mišljenja</i>

Za delegacije se u prilogu nalaze smjernice predsjedništva o navedenoj temi za usmjeravanje razmjene mišljenja na sastanku Vijeća (obrazovanje, mladi, kultura i sport) 11. svibnja 2026.

Osnovne vještine i europski prostor obrazovanja: jačanje veza za budućnost

Smjernice predsjedništva

(Vijeće za obrazovanje, mlade, kulturu i sport)

Svijet se nikada nije brže mijenjao. Ubrzana tehnološka transformacija, koja uključuje nagli razvoj i upotrebu umjetne inteligencije, kao i demografski izazovi, geopolitičke, zdravstvene i klimatske krize te složeni društveni i gospodarski izazovi oblikuju nove okolnosti. Uslijed tih promjena EU se suočava i s izazovom u vidu konkurentnosti; potrebe tržišta rada mijenjaju se, za što je potrebna mogućnost prilagodbe, uključujući sposobnost prekvalifikacije, usavršavanja i odgovora na promjenjive zahtjeve u pogledu radnih mjesta.

U tom kontekstu sustavi obrazovanja i osposobljavanja u Europi imaju presudnu ulogu u poticanju inovacija i jačanju europske konkurentnosti, suočavanju s društvenim izazovima te jačanju otpornosti. Istodobno se od njih sve češće očekuje da podupiru pojedince ne samo u njihovu pristupu zapošljavanju, već i u njihovu razvoju kao aktivnih, informiranih i otpornih građana, sposobnih da se snađu u složenim okruženjima koja se brzo mijenjaju. Kako bi to ostvarili, sustavi obrazovanja i osposobljavanja moraju se nastaviti razvijati kako bi ljude pripremili za budućnost koja se brzo mijenja i koju prati transformacija društva, gospodarstva i tržišta rada. U tu je svrhu potrebno neprestano prilagođavati nacionalne strategije, utvrđivati mjere politike za poboljšanje ishoda učenja i u konačnici ojačati obrazovni uspjeh svih učenika.

U okviru europskog prostora obrazovanja države članice prepoznaju da sustavi obrazovanja i osposobljavanja imaju ključnu ulogu u opremanju pojedinaca vještinama i kompetencijama potrebnima za uspjeh u životu, na tržištu rada i u društvu. Rezolucija Vijeća o strateškom okviru za europsku suradnju u području obrazovanja i osposobljavanja u smjeru europskog prostora obrazovanja i šire (2021. – 2030.), kao i opsežan dosadašnji rad Vijeća na pripremi drugog ciklusa ističu stalnu predanost kvaliteti, pravednosti, uključenosti i uspjehu za sve te odlučnost da se europski prostor obrazovanja potpuno uspostavi do 2030.

Uspostavljene su ciljne vrijednosti za praćenje napretka i utvrđivanje izazova: konkretno, udio petnaestogodišnjaka sa slabim rezultatima u čitanju, matematici i prirodoslovlju trebao bi biti manji od 15 % do 2030. te bi i udio učenika osmih razreda sa slabim rezultatima u području računalne i informacijske pismenosti trebao do iste godine biti manji od 15 %. Dokazi na razini EU-a upućuju na to da je napredak i dalje neujednačen u odnosu na ciljne vrijednosti dogovorene 2021. Iako se u određenim područjima mogu uočiti pozitivni trendovi, i dalje postoje izazovi u osiguravanju da svi učenici steknu ono što je potrebno za uspjeh u kontekstu koji se brzo mijenja. To zahtijeva kritičko promišljanje o trenutačnim pristupima i strategijama politike, a posebno istraživanje načina za pružanje djelotvornije potpore svim učenicima. Kako bi se osigurali bolji ishodi, visoka razina ambicije politike mora se bolje uskladiti s djelotvornom provedbom. U tom su pogledu glavni ciljevi i dalje koordinacija i usklađenost inicijativa EU-a u području obrazovanja i osposobljavanja, posebno onih koje se odnose na vještine i kompetencije, te dosljedna potpora nacionalnim sustavima obrazovanja i osposobljavanja.

U nedavnim inicijativama EU-a istaknuta je potreba za ulaganjem u vještine i kompetencije. Usmjerenost na ljudski kapital smatra se ključnom za EU-ov prosperitet, gospodarsku otpornost i jedinstveno socijalno tržišno gospodarstvo. U Komunikaciji Komisije o Uniji vještina naglašava se potreba za jačim obrazovnim temeljima i vještinama za sve kako bi se osigurao širok pristup obrazovanju, cjeloživotnom učenju i mogućnostima zapošljavanja te kako bi se omogućilo snalaženje u tranzicijama i krizama. Akcijskim planom Komisije za osnovne vještine nastoji se države članice poduprijeti u poboljšanju ishoda u područjima kao što su pismenost, matematika, prirodoslovlje te digitalne i građanske vještine, kao i doprinijeti širim ciljevima povezanim s konkurentnošću, otpornošću i demokratskim sudjelovanjem.

Iako ne postoji jedinstveno i ujednačeno razumijevanje pojma „osnovne vještine”, za potrebe ove razmjene mišljenja naglasak je na temeljnim vještinama koje bi svaki pojedinac trebao steći kao minimalni temelj za napredak u području obrazovanja i osposobljavanja, cjeloživotnog učenja, zapošljivosti i aktivnog sudjelovanja u društvu. Takvo bi poimanje moglo podrazumijevati širu i opsežniju perspektivu koja obuhvaća i transverzalne vještine poput kritičkog razmišljanja, komunikacije, prilagodljivosti, suradnje i građanskog angažmana, ključne ne samo na svim razinama i u svim vrstama obrazovanja i osposobljavanja, već i tijekom cijelog života.

U budućnosti je te temeljne vještine potrebno ne samo jačati, već ih prema novim okolnostima neprestano redefinirati kako bi se pojedincima pružila djelotvorna potpora za uspjeh u životu, radu i demokratskom društvu te za prevladavanje složenosti, nesigurnosti i promjena. Sustavi obrazovanja i osposobljavanja moraju predvidjeti promjene, prilagoditi temeljno učenje novim potrebama te osigurati da učenici budu spremni za izazove današnjice i prilike sutrašnjice. To zahtijeva i uključivanje perspektive cjeloživotnog učenja u sve razine i sve vrste obrazovanja i osposobljavanja, čime bi se osiguralo da mogućnosti za usavršavanje i prekvalifikaciju budu dostupne u svim fazama života.

S obzirom na navedeno, predsjedništvo poziva ministre i ministrice da u okviru razmjene mišljenja o navedenoj temi odgovore na pitanja u nastavku. Molimo da se izlaganja ograniče na najviše tri (3) minute.

1. S obzirom na današnje okruženje koje se brzo mijenja, na koji bi način nacionalne strategije u području obrazovanja i osposobljavanja trebalo prilagoditi kako bi se učenici opremili temeljnim vještinama potrebnima za postizanje uspjeha danas i svladavanje izazova sutra? Jesu li naši sustavi obrazovanja i osposobljavanja dovoljno fleksibilni i usmjereni na budućnost kako bi ispunili svoju misiju?
2. Kako suradnja na razini EU-a, posebno u okviru europskog prostora obrazovanja i u sinergiji s Unijom vještina, ovisno o tome što je primjereno, može na najbolji način poduprijeti tu transformaciju?